

detay

GSÜ İletişim
Fakültesi
Öğrenci Yayını
Aralık 2010
Seksen üç

Kaşıkla verdiğini kepçeyle alıyor

YÖK, bir yandan başörtülü öğrencilerin eğitim hakkı önündeki engeli kaldırırken; diğer yandan sivil polis gibi 'güvenlik önlemleriyle' özgür düşünce kisvesi altında, üniversiteye kendi özgürlük anlayışını dayatıyor.

**5187 Sayılı Kanuna Göre
Yayın Sahibi**
Prof. Dr. Ethem Tolga

**Sorumlu Genel
Yayın Yönetmeni**
Prof. Dr. Dilruba Çatalbaş

Yayın Danışmanları
Öğr. Gör. Füsün Özbilgen
Araş. Gör. Özgürol Öztürk

Genel Yayın Yönetmeni
Nilay Vardar

Yazı İşleri Kurulu
Burcu Aydındağ
Çiğdem Toparlak
Gözde Kazaz
Mizrabı Cihangir Balkır
Seda Nur Çınar

Muhabirler
Barış Çelik
Bengi Ceren Özkoca
Duygu Yıldırım
Mehmet Akın
Nesrin Uysal

Tasarım ve Uygulama
Alkım Yalın
Barış Çelik
İrem Kahyaoğlu
Sercan Özen

Baskı: Punto Baskı Çözümleri
Tel: 0 212 231 30 67 – 68

Adres:
Galatasaray Üniversitesi
Çırağan Cad. No: 36
Ortaköy 34357 İstanbul

Tel: 0 212 227 99 64
0 212 227 44 80 / 554

Faks: 0 212 227 51 48
0 212 259 42 64

e-posta: gsudetay@gmail.com

(Yerel Süreli Yayın)
ISSN 1304 – 723X

Editör'ün notu

Merhaba arkadaşlar,

Detay uzun bir aradan sonra yenilenen kadrosuyla yeniden karşınızda. Bu sayı için haber ararken YÖK'ün hem üniversitede 'türban serbestisi' hem de üniversitede 'sivil polis' uygulaması kararlarıyla çok düşünmemize gerek kalmadı. Türban tartışmaları yeni değildi, ama Galatasaray Üniversitesi özelinde durum neydi, buna bakalım istedik. YÖK türbanı serbest bırakarak bir yandan özgürlüklerden bahsederken, sivil polis uygulaması ile ne yapmaya çalışıyordu?

Bunun yanında üzerinden uzun zaman geçmesine rağmen Tophane'de neler olmuştu ve son durum neydi bunu ilk ağızdan dinleyelim istedik, sınıfça Tophane'nin yolunu tuttuk.

Kampus bölümümüzde, herkesin birbirine yönelttiği "bu arabalar niye buraya park ediyor?" sorusu üzerinden üniversitemizdeki otopark sorununu inceledik, anket sonuçları hiç şaşırtıcı değil. Ayrıca aynı bölümde, her sayıda üniversiteden birinin portresini bulacaksınız. Amacımız hocaları ders-sınıf ekseninden çıkartıp, daha yakından tanımak, tüm merak ettiklerimizi sormak.

Bu sayımızda kültür-sanat bölümümüz eksik kaldı. Acemiliğimize, heyecanımıza verin ama iyi niyetimizden şüphe etmeyin. Gelecek sayılarda daha zengin bir Detay'la karşınızda olmak dileğiyle.

Nilay Vardar

camekân

3

Elbruz Bilge
İş Okulu

4-5

Portre:
Yasemin Inceoglu

6

Kampüs:
Otopark sorunu

7

Kadir Topbaş
vs
Mimar Sinan

8-11

Türban serbestisi
YÖK'ün işi mi?

12-13

YÖK yere göğe
polis istiyor

14-17

Tophane
kaynamaya
devam ediyor

18-19

Söz uçar,
işaret kalır

20

Detay haberler

Elbruz Bilge'nin adı İş Okulu'nda yaşayacak

Elbruz Bilge adına Eskişehir'in Odunpazarı ilçesinde İş Okulu açıldı. İş Okulu projesi; Elbruz'un ailesi, Eskişehir İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Elbruz Bilge Kardeşlik Fonu'nu kuran arkadaşlarının çabalarıyla hayata geçirildi.

Galatasaray Üniversitesi İktisat Fakültesi öğrencisi Elbruz Bilge'nin ölüm haberini alıp Taksim İlk Yardım Hastanesi'nde toplanan kalabalık, 26 Eylül 2009'dan bir sene sonra Eskişehir'in Odunpazarı ilçesinde yine toplanmıştı. Elbruz'un memleketi olan Eskişehir'de Elbruz Bilge İş Okulu'nun açılışındaydık ve 26 Eylül 2010'dakinden daha kalabalıktık. Elbruz adına adliyede trafik cezalarının caydırıcı niteliğe kavuşması için uğraşanlar, Elbruz adına öğrencilere burs fonu yaratmak için uğraşanlar, Elbruz adına öğrenme becerisi eksik olan çocukların okulu olsun diye uğraşanlar o gün oradaydı.

Açılışa Eskişehir Vali Vekili Ekrem Ballı, Eskişehir İl Milli Eğitim Müdürü İbrahim Ceylan, Galatasaray Spor Kulübü İkinci Başkanı Mehmet Helvacı, Okul Müdürü Mehmet Güney, Elbruz'un ailesi ve arkadaşlarının yanı sıra öğrenme becerisi eksikliği olan öğrenciler ve aileleri katıldı.

Açılışta konuşan Elbruz'un babası Fahrettin Bilge "Bir yanımız acı bir yanımız mutlulukla dolu. Bugün bu okulun

Haber ve Fotoğraflar: M. Cihangir Balkır

açılışını oğlumun izdivacı olarak görüyorum. Artık ailemizin yeni bir üyesi var; bu okul bizim gelinimizdir." dedi.

Okulun açılışında emeği geçen arkadaşlarının adına konuşan Uğur Yağız ise Elbruz Bilge İş Okulu'nun mevcut kapasitesinin üç aylık bir emeğin sonucunda ortaya çıktığını söylerken hala birçok ekşiği bulunan okula gösterilen ilginin devam etmesini ve açılışına olduğu gibi yaşamasına da destek verilmesi gerektiğini söyledi. Yağız son olarak yakın bir süre önce vefat eden GSÜ öğrencisi Arzu Çubukçu'nun sevenlerine de başsağlığı diledi.

On dersliğinde 60 öğrenciye ders verilen Elbruz Bilge İş Okulu 4 yıllık eğitimin ardından lise denginde bir diplomayla öğrencilerini mezun edecek. Spor salonu, el sanatları atölyesi, konaklama hizmetleri atölyesi, seramik atölyesi, bilgisayar odası ve yemekhanesiyle eğitim öğretim hayatına başlayan okul, öğrencilerinin kendi başlarına hayatlarını sürdürebilmelerinde önemli bir yere sahip olacak.

Elbruz'u katleden şoför serbest

Elbruz Bilge'ye 26 Eylül 2009'da Beşiktaş yaya geçidinde çarparak ölümüne neden olan minibüs şoförü Cavit Mutluçoban 5 yıl hapis cezası aldı. Mahkeme Heyeti bir yıl tutuklu kalan Mutluçoban'ı dosyanın Yargıtay'da kalacağı süreyi göz önüne alarak serbest bıraktı.

Beşiktaş'ta yaya geçidini kullanan Galatasaray Üniversitesi İktisat Fakültesi 3. sınıf öğrencisi Elbruz Bilge'yi ezen Cavit Mutluçoban'ın Sultanahmet Adliyesi'nde görülen ceza davası karara bağlandı. Sanık şoför Cavit Mutluçoban TCK'nın 85. maddesi gereği 5 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Ancak Mahkeme Heyeti; verilen ceza miktarı, tutuklu kaldığı süre ve dosyanın Yargıtay aşamasında geçireceği süre de dikkate alınarak sanığın tahliyesine karar verdi. Bundan sonraki süreçte müdahil avukatlar temyiz için davayı bir üst mahkemeye taşıyacaktılar.

Mevcut içtihadı göre davanın nispeten olumlu sonuçlandığını belirten müdahil avukatlar dava ile ilgili şu yorumu yaptılar:

"Trafik suçlarında daha ağır bir müeyyide uygulanması ve caydırıcı olması nedeniyle TCK. 21/2'de yer alan "olası kast" uygulanmasını istemiş ve davaya müdahil olduğumuzdan itibaren "olası kast" konusunu hem yargılama safahatında hem de Elbruz'un arkadaşlarının çabalarıyla kamuoyu gündeminde tutmaya gayret etmiştik. Eğer bu madde uygulansaydı 20-25 yıl arası bir hapis cezası söz konusu olacaktı. Bu şu ana kadar ölümlü trafik kazalarında uygulanmayan bir maddedi, ancak bazı hallerde ölüme sebebiyet veren sürücünün alkollü olması halinde kullanılabilirdi. Amacımız bir içtihat çıkartmak ve caydırıcılığı artırmaktı. Bu nedenle her ne kadar yerleşik uygulamaya göre olumlu bir sonuç almış olsak da yine de ilk derece mahkemesi kararını temyiz etmeye karar verdik."

PROF. DR. YASEMİN İNCEOĞLU

“İçimde yaramaz bir çocuk var”

Kendinden emin yürüyüşü, özgün giyim tarzı, kolundaki dövmesi ve her zaman bakımlı haliyle tanıyoruz onu.. Üniversitemizin İletişim Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Yasemin Inceoğlu bilinen profesör kalıplarından oldukça farklı. O; rock müzik dinliyor, bale yapıyor, kızıyla bara gidiyor ve dans etmeyi çok seviyor. Sıra dışı özellikleriyle dikkat çeken Inceoğlu’nu daha yakından tanımak isteyenlere işte onun portresi.

Söyleşi: Burcu Aydındağ

Akademisyen olmaya ne zaman karar verdiniz?

Açıkçası üniversitedeki yıllarımda hiç akademisyen olmayı düşünmüyordum. Üniversiteyi bitirdikten sonra biraz moda sektörüne gireyim dedim. Okul döneminde de rehberlik sertifikası almıştım. Cep harçlığımı kendim kazanıyordum. O sırada akademisyenlikle hiç alakam yoktu. Ailede vardı ama ben biraz daha farklı bir kanattan bakmak istiyordum. Sonra baktım ki yaptıklarım beni manevi yönden tatmin etmiyor. Yüksek lisans yapmaya karar verdim. Bu aşamaya geleceğimi düşünerek de bu yola girmedim. Bir şeye başladım mı da sonuna kadar giderim.

İngiliz Dili ve Edebiyatından mezunu olduktan sonra yüksek lisansınızı Gazetecilik ve Halkla İlişkiler üzerine yapmışsınız. İlginiz bu yönde miydi? Neden iletişim sektörünü seçtiniz? İletişim her zaman ilgimi çekiyordu. İletişim çağın mesleğiymiş. Basınla da çok ilgiliydim.

Özel bir medya kuruluşunda çalışmayı düşündünüz mü?

Hayır hiç düşünmedim. Akademisyenlik bilimsel araştırma yöntem tekniğini getiriyor, sistematikliği getiriyor. Kendi patronunsun. Bir gazete patronundan maaş alıp onun emrinde çalışmayı hiçbir zaman düşünmedim. Burada kimse bana karışmıyor. Bundan büyük özgürlük yok.

Başka bir meslek seçecek olsaydınız, ne olurdu?

Yine akademisyenlik olurdu. Ben sonuçta bir akademisyenin kızıydım. Babam 61 Anayasasını hazırlayan 7 bilim adamından biri... Ben babamın kızıyım. Babam

her zaman çok hayran olduğum bir kişiydi. Onun kızı olmak hem çok güzel hem de bir o kadar zordu. Disiplin, dakiklik, sistematiklik bizim evde yükselen değerlerdi. Onun için babam akademisyen olmaya karar verdiğimde benim özgür kişiliğimi bildiğinden “Kızım iyi düşündün mü, bu uzun soluklu bir maraton” demişti. Beni meslek seçiminde baya yüreklen-dirdi ikisi de.

Kimi akademisyenler fazla teorik olmakla eleştiriliyorlar. Teorik bilgi pratiğe dönüştürülemiyor kimi zaman.. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Özellikle benim verdiğim dersler teoriden uzak düşünülemez. Ama sonra da güncel örneklerle bunu pekiştirmeye çalışıyorum. Öğrenciler bu konuda haksız değil. Her şey teoride kalıyorsa ve öğrenci, kuramı bir türlü güncelle adapte edemiyorsa o zaman konu da pek anlaşılamiyor.

Sürekli gençlerle birlikte olmak nasıl bir duygu ?

Süper bir şey. Gençlerden gerçekten pozitif enerji alıyorum. Allah beni gençlerden uzak tutmasın.

İki sene önce bir geceliğine dj'lik yaptınız. Bir profesör olarak dj'lik yapmak nasıl bir duyguydu?

Bir profesör olarak değil bir insan olarak çok mutlu oldum. Çocuğuşa çok istediğı bir oyuncuğuşunu verirsin

ya onun gibi. Ben seçtim bütün müzikleri. Arkadaşlarım ailem hepsi geldi, destek verdiler. Özel bir gündü benim için.

Hard rock da çaldınız o gece. Rock müzikle araniz iyi sanirim..

Rock konserlerini kaçırmam. Bu sene de hepsine gittim. Mesela bu sene Metallica'nın da bulunduğu bir metal müzik festivali olmuştu. Ona da gittim. Çok zevkliydi..

Dövmelerinizi ne zaman yaptırdınız?

İlk dövmemi 16 yaşında yaptırdım. Bu dövme biyolojideki dişi ve erkek işaretiydi. Ama şu anki sistemle yapılmadığı için titrek ve silikti. Ondan sonra üstünü siyah lale ile kapattık. Biraz eğreti bir şey oldu. Laleyi de kapatmak için son olarak bu kanatlı kalbi yaptırdım. Ayak bileğimdekinide yaptıralı da üç sene oldu. Şimdi de kol bileğime kızımın ve kocamın baş harflerini yazdırmak istiyorum.

Fotoğraf: Nesrin Uysal

Kanatlı kalp dövmenizin anlamı nedir peki?

Bir anlamı olsun diye yaptırmadım aslında. Diğer dövme kapatma amaçlı olduğu için çok da fazla seçeneğim yoktu. Ama kanatları özgürlükle özdeşleştirebiliriz. Ben özgür ruhlu bir insanım.

“Sokağa çıkarken bile kıyafetimin uyumuna dikkat ederim”

Okulda şıklığınızla adınızdan söz ettiren hocalardansınız. Öğrencilerin bakışlarını üzerinde hissediyor musunuz?

Giydiğim kıyafeti beğeniyor olabilirler. Zaten ben de beğendiğim için giyiyorum hepsini. Bazen soruyorlar nerden aldınız diye ben de söylüyorum. Bakkala giderken bile kendi içerisinde bir uyuma dikkat ederim.

Modayı takip ediyor musunuz?

Modayı takip ettiğim söylenemez. Çok demode şeyler de giyinmiyorum ama bir şey sırf moda diye de giyinmem. Kendi tarzımı kendim yaratıyorum. Pazardan da alışveriş yaptığım oluyor.

Kıyafetleriniz için ayrı bir odanız var mı?

Kocamla ortak bir giyim odamız var. Odayı ikiye bölüştük ve bu nedenle çok kavga ediyoruz. Kocamın eşyaları benimkinden daha çok. %60 hep onun lehine.

Sporla aranız iyi sanırım. Hangi sporları yaptınız?

Sporla aram çocukluğumdan beri iyi. 15 sene bale yaptım. İyi bir yüzücüyümdür, su sporlarını çok severim. Su kayağı, kataran ve sörf sporlarını yaparım. Tenis de zamanında çok oynadım. Jimnastik salonlarında body building, kardiyo ve pilates çalışmaları yapıyorum.

“Kızım flörtünü de anlatır sigarasını da içer”

Kızınızla aranızdaki ilişki biraz bahsedebilir miyiz?

Kızımı çok özliyorum şu anda çünkü Sorbonne’da okumaya başladı. Kızım güçlü karakterli bir çocuk oldu. Hem benim sayemde ve hem de bana rağmen diyebilirim. Her anne kız gibi çatışmalar yaşadık. Kolay bir anne tipi çizmiyorum. Ama arkadaşlığımız çok iyi. İyi ki doğurmuşum. Büyüttüğün, yetiştirdiğin bireyi görmek insanı dehşet derecede mutlu ediyor. Sonuçta çocuklar anne ve babaların eseri. Kızıma gerek ben gerek kocam her zaman bir birey gibi davrandık. Çok fazlasıyla kişilikli, özgürlüğüne düşkün, müzik aşığı; piyano, gitar, bateri çalışıyor, konserin de sıkı bir takipçisi. Kızım aramızda sonsuz bir güven var. Kızım bazen benden daha mantıklı ve o gün davranabiliyor. Galiba benim büyümemiş halen çocuk kalmış bir yönüm var.

Kızınızla birlikte boş vakitlerinizi nasıl değerlendirirsiniz?

Birçok şey yapıyoruz. Mesela beraber güneşlenmeyi çok severiz. Birbirimize özellerimizi anlatırız. Kızımın beraber bara da gideriz. Küçük Beyoğlu’na götürdü bir kere bizi arkadaşlarıyla beraber. Çok açık bir ilişkimiz var Deniz’le. Mesela Deniz’in sigara içmek gibi kötü bir alışkanlığı var. İçsem ayıp olur mu? dedi. Ben de hemen “yak bir tane” dedim. Flörtünü de anlatır, sigarasını da içer. Ana-kız ortak yaptığımız başka bir şey de dans! Ana-kız dans ederken tüm pisti dağıtıyoruz.

Günlük hayatınızda takıntınız var mıdır? Yapmaktan kendinizi alıkoyamadığınız bir şey...

Benim kişilik yapım zaten obsesif kompulsiftir. Hata yapmaktan rahatsızlık duyarım. Ama kimse mükemmel değildir. Onun için çok fazla çek ederim hata var mı diye. Mesela bir iki defa ütü prizde mi diye eve dönmüşlüğüm vardır. Acı olan ne biliyor musun? Hiç birinde prizde değildi.

Hayatınızda en büyük tutkunuz nedir ?

Eşimle benim en büyük tutkumuz seyahatler... Şimdiye kadar 40-45 ülke ziyaret ettim ama o kadar keşfedemediğimiz yerler var ki, onlar da hep uzaklar... Geçtiğimiz yıl Hindistan Tayland ve Honk kong’a gittik. Bu yıl Vietnam-Kampoçya’ya gideceğiz. Yeni ülkeler keşfederken birbirimizde de keşfedemediğimiz yönlerimiz ortaya çıkabiliyor. Örneğin Hindistan’ın atmosferinin bana çok yaradığını iddia ediyor kocam, adete cool bir kadına dönüştüm orada. Beni böyle görmek onu hem şaşırttı hem mutlu etti.

Öğrencilerinizle olan ilişkinizi nasıl nitelendirirsiniz?

Öğrencilerimle sıcak ama bir o kadar da mesafeli ilişkilerim var. Her türlü kötüye kullanım ve suiistimale karşı hoşgörüsüz olduğum için öğrencilerle bu mesafeyi tutmam gerektiğine inanırım. Onlarla gerektiğinde dertleşirim, başkalarıyla yaşadıkları iletişim sorunlarında yardımcı olmaya çalışırım.

Arabaların üstüne mi otursak?

Galatasaray Üniversitesi denince akla ilk gelen şeylerden biri manzarasıdır. Bu manzaranın tadını da en iyi merdivenlerde oturan öğrencileri çıkarır. Fakat son günlerde öğrenciler ile boğaz manzarasının arasına "araba" engeli giriyor. Üniversitedeki artan araba popülasyonu kantinin sınırlarını zorluyor. Zaten oldukça küçük olan kampus alanına öğrencilerin arabaları kesinlikle sokulmuyor. Park hakkı sadece sayıları 200'ü aşan öğretim elemanları ve idari işler mensuplarına ait. Bu sayının giderek artması ve okulda yapılan çeşitli organizasyonlara gelen arabalı davetliler merdivenlerin önündeki alanın dahi park yerine dönüşmesine neden oluyor. Okul yönetimi de bu durumdan hoşnut değil. Fakat ellerinden bir şey gelmediğini, öğretim elemanlarının arabalarını içeri almak zorunda kaldıklarını söylüyorlar. Ancak durumun böyle devam etmesi halinde kampüse girecek arabaların sayısına bir sınırlama getirilebileceğini de ekliyorlar.

Anket sonuçlarına göre öğrencilerin %96'sı durumdan şikayetçi. Büyük çoğunluk kampüse araba girişinin tamamen yasaklanmasını istiyor. Öğrencilerin %54'ü sorunun çözümü için rektörlüğe toplu dilekçe verilmesini, yüzde 22'si ise eylem yapılmasını öneriyor. Yüzde 28'lik bir gruba göre ise konuyla öğrenci konseyi ilgilenmeli. Yüzde 24'lük oranla azımsanamayacak bir kitle ise arabaların üzerine oturulmasının doğru bir çözüm olacağını düşünüyor. Zira durum böyle giderse oturacak başka bir yer kalmayacak gibi gözüküyor.

Unutmadan ekleyelim: GSÜ öğrencileri bisikletlerini de okula sokamıyorlar. Giriş kapısının karşısındaki bisiklet otoparkına bırakmaları gerekiyor. Fakat genel sekreter yardımcısı Hacer Konukçu dekanlığa verilecek bir dilekçeyle okul içinde de bir bisiklet parkı yapımının talep edilebileceğini belirtiyor.

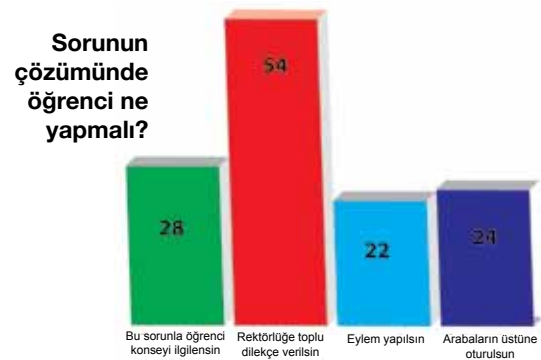
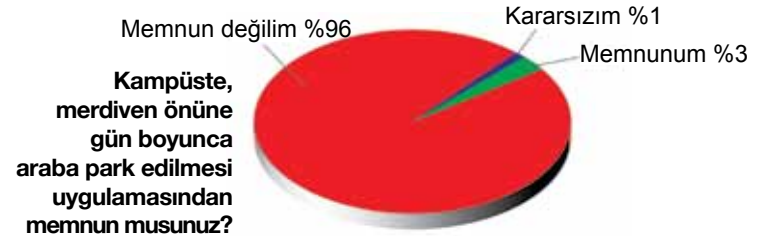

100 GSÜ öğrencisine sorduk:

Haber: Duygu Yıldırım, Çiğdem Toparlak
Fotoğraflar: M.Cihangir Balkır

GSÜ Detay Dergisi'nin bu ayki anketinde okulumuzdaki artan araba nüfusu ve park sorununu ele aldık Görünüşe göre öğrencilerin neredeyse tamamı araba yoğunluğundan şikayetçi. İşte sonuçlar:

Kadir Topbaş

Mimar Sinan

7 kent

İstanbul'u İstanbul yapan değerlerden bir tanesi olan Süleymaniye Külliyesi'nin şehir silüetindeki yeri perdeleniyor. Proje tasarımı İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Kadir Topbaş'a ait olan "Boynuzlu Köprü" Mimar Sinan'ın kalfalık eseri Süleymaniye Külliyesi'nin önüne geçiyor. İstanbul S.O.S veriyor!

Haber: Çiğdem Toparlak

Süleymaniye Külliyesi, İstanbul'un mimari karakterini belirleyen yapılarından biridir. Külliye kentin silüeti için o kadar önemlidir ki, İstanbul'un tarihini Süleymaniye öncesi ve Süleymaniye sonrası olarak ikiye ayırabiliriz. Külliye, uzun yıllar boyunca birçok deprem ve yangına göğüs gerdi. Günümüzde ise İstanbul Belediyesi tarafından Haliç üzerine yapılması planlanan "Boynuzlu Köprü" şehirlinin seyir zevkini ciddi anlamda tehdit ediyor. Taksim - Yenikapı arasında yapılması planlanan metro hattının Haliç geçişi toplam uzunluğu 936m. olan bir asma köprüyle sağlanacak. Tamamlandığında 65m.'yi bulacak köprünün taşıyıcı ayakları, Haliç'e Altın Boynuz denmesinden esinlenilerek boynuz şeklinde tasarlanmış. Projenin konsept tasarımı Kadir Topbaş'a, uygulama tasarımı ise Yüksek Mimar Hakan Kıran'a ait. İTÜ Mimarlık Fakültesi'nden Prof. Dr. Zeynep Ahunbay'ın verdiği bilgiye göre boynuz-

lar, köprünün döşemesi ve germe kabloları, yüksek ve yaygın bir kütle yaratacak. Böylece Süleymaniye Külliyesi'nin de bulunduğu Tarihi Yarımada'nın silüeti çeşitli açılardan perdelenecek. Şu anda köprünün ayakları çakılma aşamasında. Ayakların çakıldığı bölgede ise arkeologlar tarafından kazı çalışmaları devam ediyor. Kazıda çıkan buluntuların kesin olmamakla birlikte Bizans dönemine ait olduğu düşünülüyor.

İstanbul S.O.S veriyor

İstanbul'un tarihi alanları 1985'ten beri Birleşmiş Milletler Bilim, Kültür ve Eğitim Örgütü UNESCO tarafından koruma altına alındı. Tarihi Yarımada ve silüeti koruma altına alınan en önemli unsurlardan bir tanesi. UNESCO 2000'den günümüze dek İstanbul'a dünya mirası sıfatını kazandıran yapılara verilen çeşitli zararlardan dolayı Türk Hükümeti'ne uyarılarda bulunuyor. Haliç-Yenikapı Metro Köprüsü bu konuda bardağı taşıran son damla oldu. UNESCO 1 Haziran 2010 tarihli raporunda İstanbul'un Tehlike Altındaki Dünya Mirası Listesi'ne geçirilmesinin düşünüldüğünü belirtmişti. Geçtiğimiz Temmuz-Ağustos aylarında Brezilya'da yapılan yıllık olağan UNESCO toplantısında İstanbul Dünya Mirası listesindeki yerini korudu. Fakat UNESCO'nun belli şartları vardı: Türkiye'den 1 Şubat 2011 tarihli UNESCO 2011 toplantısına kadar sunulmak üzere bir ÇED (Çevre Etki Değerlendirme) Raporu hazırlamasını istedi. Bu rapor uluslar arası nitelikteki uzmanlarca hazırlanacak ve 15 Ekim 2011 tarihine kadar sonlandırılacaktı. Geline, süreçte konu hakkında belirsizlik sürüyor.

UNESCO Bürosu tarafından Dünya Mirası Komitesi'ne sunulacak olan rapora göre köprünün durdurulmaması ve tamamlanması durumunda kritik gelişmeler olacak. İstanbul Büyükşehir Belediyesi,

Dışişleri Bakanlığı ve Kültür Bakanlığı'nın bu konudaki ikna çabalarına rağmen projeden vazgeçmiyor. Komite köprünün yapılmasına karşı değil fakat Unkapanı veya Galata Köprüleri gibi düz ve silüeti etkilemeyecek tarzda olması gerektiğini savunuyor. Aksi takdirde İstanbul, Tehlikede Olan Dünya Mirası Listesi'ne alınacak. Sonraki süreçte 2011'de İstanbul'un Dünya Mirası listesinden çıkarılma riski var.

İstanbul'un doğal ve tarihi dokusuna zarar veren bu ve bunun gibi uygulamalara karşı çıkan bir grup İstanbullu tarafından oluşturulan İstanbul SOS Girişimi, projeye karşı imza kampanyası yürütüyor. Atlas Dergisi, Doğa Derneği, Kültür Sanat Sen gibi kurumların da içinde bulunduğu oluşum konuya dikkat çekmek için şimdiye kadar bir dizi etkinlik gerçekleştirdi. Bu etkinlikler arasında Atlas Okurları SOS Buluşması ve İstanbul'un tarihi yarımadasına yapılan İstanbul'a Sadakat Gezileri de vardı.

İstanbul SOS Girişimi'nin yaptığı etkinlikleri desteklemek için

<http://istanbulsos.wordpress.com/>

Kampanyaya imzanızla destekte bulunmak için ise

<http://www.gopetition.com/petitions/istanbul-sos-tr.html>

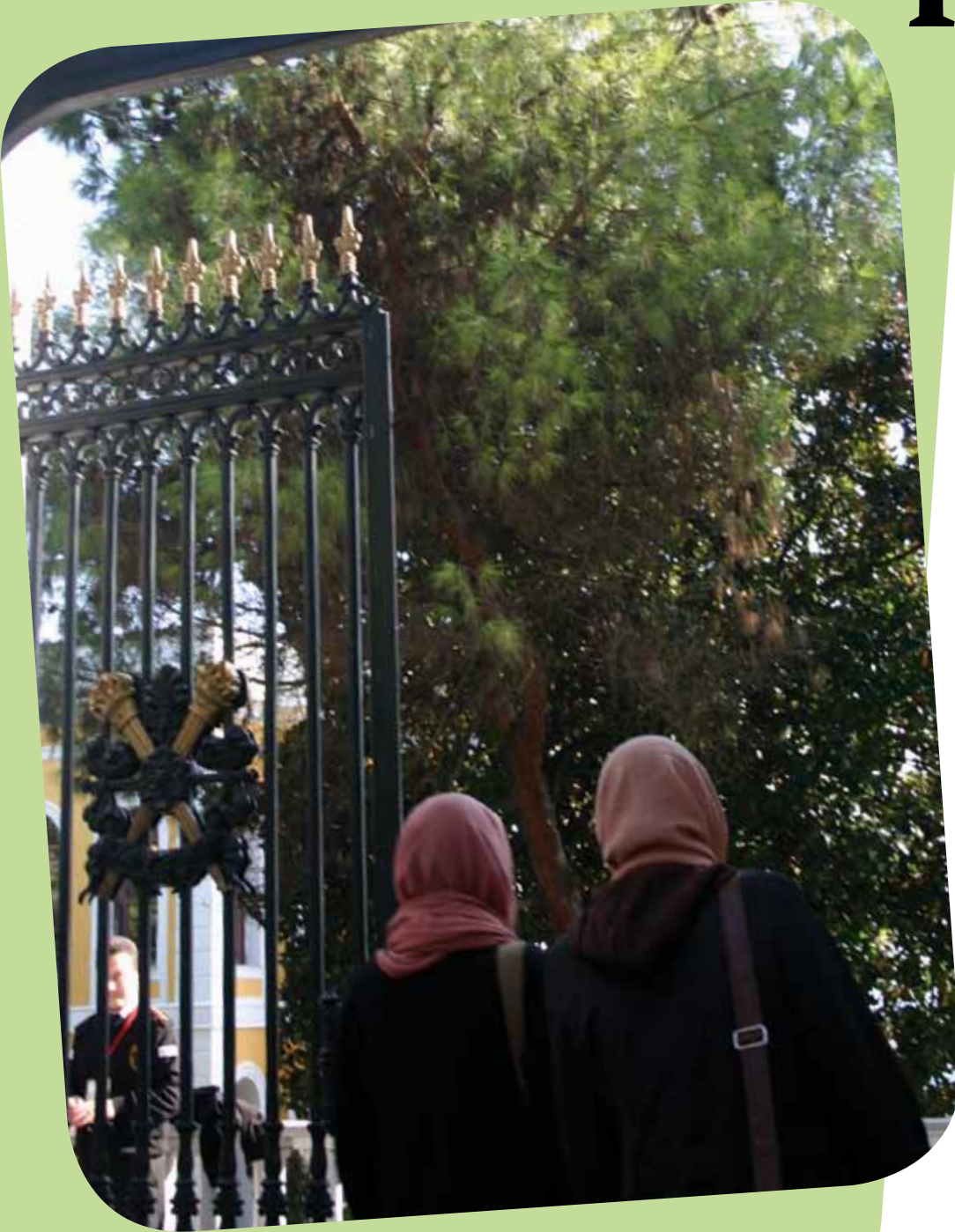
Köprünün güzergahı ve modeli

Mehmet Kasım WOW Turkey

Türban serbestisi

YÖK'ün işi mi?

Üniversitede yıllardır süren, türban kullanımı tartışmaları, Ekim ayında YÖK Başkanı Yusuf Ziya Özcan'ın yazılı açıklamasıyla, üniversite yönetimi ve öğrencileri karşı karşıya getirdi. Yükseköğretim kurumlarına türbanla girilebilmesinin yolunu açan bu yazı, kimilerine göre anayasanın 'de facto' olarak çiğnenmesi anlamına geliyor, kimine göreyse geç kalmış bir insan hakkı uygulamasının yolunu açtı.

Haber - Fotoğraflar: Gözde Kazaz, Nilay Vardar

Başörtü/türban* yükseköğretim kurumlarında kullanımı tartışmalarının alevlendiği bu dönemde, hukuki sürecin yakın geçmişini hatırlamakta fayda var:

Üniversitede başörtüsü yasağı, Anayasa Mahkemesi'nin 1989 ve 1991 tarihli kararlarından kaynaklanıyor. 9 Şubat 2008'de, hükümet, MHP ve DTP' den aldığı destekle üniversitede başörtüsünün serbest olmasını sağlayacak Anayasa değişiklik paketini meclisten geçirmişti. Değişiklik, anayasanın, "Eğitim ve öğretim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. maddesini ve "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10. maddesini değiştiriyordu.

Aradan birkaç hafta geçmeden CHP ve DSP, anayasa değişikliğinin iptali için Anayasa mahkemesine başvurdu. Mahkeme, başvuruyu kabul etti ve anayasa değişikliği böylece askıya alındı.

Üniversitede türban yasağının yeniden ülke gündemine girmesini sağlayan gelişme ise, ekim ayında YÖK başkanı Yusuf Ziya Özcan'ın İstanbul Üniversitesi'ne gönderdiği bir yazı. Yazıda, türbanlı öğrencilerle ilgili olarak 'öğrencilerin hiçbir şartta dersten çıkarılmayacağı ve tutanak tutulması gerektiği' bildiriliyor, aksi bir uygulamada öğretim üyesi hakkında soruşturma açılacağı belirtiliyordu. Özcan, türbanlı öğrencilerin dersten çıkarılması halinde, YÖK'e bir dilekçe göndererek şikayetçi olmalarını da ekliyordu.

Söz konusu 'yazı'nın medyada yer almasının ardından, yine kamusal alan, laiklik ve mahalle baskısı tartışmaları başladı

Galatasaray Üniversitesi'nde durum nedir ?

Geçen yılın mayıs ayında rektör Prof. Dr. Ethem Tolga'nın sözlü kararıyla türbanlı öğrencilerin kampüse girmesine izin verildi. Ancak derse girmeleri fakültelerin insiyatiline bırakıldı. Kampüse türbanlı öğrencilerin girebilmesi kararı, okulların kapanmasına yakın, mayıs ayında alındığı için aslında okulda çok da fark edilmedi ve tartışılmadı. Ekim ayında YÖK başkanının kararıyla türbanlı öğrenciler hem kampüse hem de derslere girmeye başladı.

Tüm olup biteni, konunun muhatabı rektörlükle konuşmak istedik, ama rektör Prof. Dr. Ethem Tolga ne de rek-

tör yardımcısı Prof. Dr. Necmi Yüzbaşıoğlu, bu konu hakkında açıklama yapmak istemedi.

Üniversitemizde iki elin parmağını geçmeyen sayıda başörtülü öğrenci bulunuyor; ama yaptığımız söyleşilerden öğrendiğimize göre üniversite dışında başörtülü olup da

"Başörtülü ya da başörtüsüz olmak bir gruba ait olma konusunda yeterli bir ölçüt oluşturmaz."

Üniversiteye türbanlı öğrencilerin girebilmesini " üniversitelerde özgürleşme " adına bir adım olarak görebilir miyiz yoksa bu sadece belli bir gruba verilmiş bir özgürlük müdür ?

Başörtülü öğrencilerin üniversiteye girebilmesi, kadın öğrencilerin eğitim hakkı önündeki engelin kaldırılmasıdır. "Üniversitelerde özgürleşme" ise, çok daha geniş boyutlu, hak ve özgürlüklerin teslim edildiği, her düzeyden katılımcılığın teşvik edildiği, karar alma süreçlerinin demokratikleştiği bir ortamı gerektirir.

Sorunuzun ikinci bölümünü oluşturan "belirli bir gruba verilmiş özgürlük" ifadesinin problemleri olduğunu düşünüyorum. Zira başörtülü olmak ya da olmamak mutlak bir duruma gönderme yapmaz, bir gruba ait olma konusunda yeterli bir ölçüt oluşturmaz. Bu ayırım, kadın bedenine devletin kurumsal müdahalesini meşrulaştırma adına, kadınların çeşitliliğinin inkârından fayda sağlayan bir iktidar stratejisidir.

'İkna odalarından, başörtüsünün çıkarıldığı odalara, şimdi de sınıflara geçildi.'

Sizce türban problemi, söz konusu YÖK kararıyla temelli olarak çözüldü mü? Bu sürecin devamını nasıl görüyorsunuz?

YÖK'ün kararı başörtüsü meselesini daha da kaotik bir ortama terk etti. Başörtülü öğrencilerin eğitim hakkının en-

hala üniversitede takmayanlar da varmış. Biz türbanlı öğrencilerin hepsiyle konuşmak istedik ama isim ve fotoğraf kullanmayacağımızı söylememize rağmen genellikle konuşmak istemediler.

Radikal Gazetesi'nin incelemesine göre 5 Ekim öncesi 32 üniversitede türban yasakken, 5 Ekim sonrası bu sayı 14'e düştü. Bazı üniversitelerin rektörleri yasağın kesinlikle devam edeceğini söyledi, bazı üniversitelerin sadece kampüsünde serbest, bazılarında ise hocaların insiyatifinde. 22 Ekim tarihinde Yıldız Teknik Üniversitesi'nde türban aleyhine afiş yüzünden kavga çıktı, birçok öğrenci gözaltına alındı. Tüm bu gelişmeler etrafında, üniversitemizin kadın hocalarına ve başörtülü öğrencilere YÖK'ün kararıyla birlikte üniversitede türban serbestliğini sorduk.

PROF. DR. FÜSÜN ÜSTEL
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Siyaset Bilimi Bölüm Başkanı

gellenmemesi, YÖK'ün her zaman olduğu gibi bugün de keyfi davrandığı gerçeğini ortadan kaldırmıyor. Bence süreç, şimdi başlıyor. İkna odalarından, başörtüsünün çıkarıldığı odalara, şimdi de sınıflara geçildi. Artık başörtülü öğrenciler, diğer öğrencilerle ve öğretim üyeleriyle karşı karşıyalar. Uygulamada karşılaşılabilecek sorunlarla gerginliklerin daha da artacağından kaygılıyım.

Galatasaray Üniversitesi özelinde, YÖK'ün kararı sonrası öğretim üeleri arasında nasıl bir fikir alışverişi yaşandı ?

Bu tür bir tartışmaya ve fikir alışverişine tanık olmadım. Sanırım herkes bir diğerinin başörtüsü konusunda ne düşündüğünü tahmin ettiğinden, bu tür bir fikir alışverişinden kaçınıyor. Daha çok aynı görüşte olanlar, görüşlerini güçlendirmek için birbirleriyle konuşuyorlar. Çalışanlar arasında iyi ilişkilerin korunmasına imkân sağlayan bu durumun, bir başka yönüyle demokratik bir tartışma ve müzakere kültürü geliştirmek açısından sorunlu olduğunu düşünüyorum.

*Dosyayı hazırlarken kafamızı kurcalayan sorulardan biri şuydu: türban mı diyelim başörtüsü mü? Neticede politikacıların kendi siyasi iklimlerine göre anlamlar yükledikleri bu ikili kullanımın çok da kayda değer olmaması gerektiğini düşündük. Yani hem türban, hem başörtüsü.

“Toplumda konsensüs olduktan sonra zaten yasa değişir”

YÖK’ün kararını hukuki olarak nasıl değerlendirmek gerekiyor ?

YÖK başkanının kararı münferit bir sorunun cevabıdır. YÖK’ün gönderdiği bu yazı ile - ki kendisine “ karar” ya da “genelge” de diyemeyiz- türbanlı öğrenciyi derse almayan hocaya soruşturma açılması öngörülüyor. Bizim yapabileceğimiz ise türbanlı öğrenci hakkında tutanak tutup dekanlığa vermek. Dekanlık da öğrenci hakkında soruşturma açılıp açılmamasına karar veriyor, ama türbanlı öğrenciyi almama gibi bir yetkimiz yok. Tabii şu anki YÖK ve iktidar altında böyle bir soruşturma açılması mümkün değil. Kimse böyle bir riske girmek istemiyor haliyle.

Galatasaray Üniversitesi içinde bu konu nasıl tartışıldı ?

Bu konu senatoda tartışıldı, kimse aksi yönde düşünce belirtmemiş. Senatunun bu konu hakkında karar alma yetkisi yok. Her şey sözlü olarak ilerliyor, çünkü ortada Anayasa Mahkemesi kararı varken kimse yazılı bir şey ortaya koyamaz, yoksa suç işlemiş olur.

Öğretim üyeleri de ‘biz polis miyiz rektör karar verdikten sonra biz ne yapalım?’ diyorlar. Öğrenciye de ‘sen çık, çıkma’ denemez. Derste öğrenciyle karşı karşıya gelinmemeli, çünkü bu sınıfın da barış ortamını bozacak.

‘De facto’ bir uygulamayla türban yasağının delerek toplumu germenin ne alemi var?

Bu durumda ne olacak? Bir sonraki adım yasal düzenlemeye gitmek midir? Bazen hukuk toplumsal gelişmelerin gerisinde kalabilir. Öncelikle, türban konusunda toplumda bir konsensüs var mı o tartışılmalı.

Türkiye açısından bakarsak, dramatik bir değişim olacak; türbanlı öğrenciler okula gelecek, sonra bu öğrenciler ne yapacak? Türban serbestliği sadece üniversite ile sınırlı mı kalacak yoksa diğer alanları da mı kapsayacak?

Şu anda bu konu sadece üniversitede türban sorunu olarak takdim ediliyor. Fakat,

DOÇ. DR. MELİKE BATUR YAMANER
Hukuk Fakültesi
Genel Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı Başkanı

kamu hizmetinde de türban kullanımıyla ilgili bir konsensüs var mı bu belli değil. Toplumda konsensüs olduktan sonra zaten yasa değişir, o zaman herkes buna uymak zorundadır. Ama şu anda ‘de facto’ bir uygulamayla bu yasağı delerek toplumu germenin ne alemi var?

Türban serbestisini, üniversitede bir özgürlük olarak değerlendirebilir miyiz ?

Hayır. Her şeyi bağlamı içerisinde değerlendirmek gerekiyor. İnsan hakları evrenseldir, ama Türkiye dinamiğini de göz önünde bulunduramamız gerekiyor. Türban serbest bırakılınca daha mı özgür olacağız yoksa bir kesimin üzerinde daha çok mu baskı olacak? Galatasaray Üniversitesi özelinde baskı oluşturmaz, ama Türkiye geneline bakarsak muhafazakar yerlerde başı açıkklar üzerinde korkunç bir baskı oluşacak.

“Yasal düzenlemelerden çok, kafalardaki ötekileştirici algının kalkması önemli”

Galatasaray Üniversitesi’nden bir türbanlı öğrenci

Okulda türban takmayı ilk bu sene mi denedin?

Geçen sene denedim, finallere bir ay kala. 3 öğrenci, rektörle görüşmeye gittik. Yasağın, bazı üniversitelerde uygulanıp bazılarında uygulanmamasının bizi mağdur ettiğinden bahsettik. Karar vermek rektörlere bağlıydı. Rektör kampüse girebileceğimizi söyledi ama kampüse girdikten sonra insiyatif öğrencilere kalıyordu. Hocalar da ne yapacağını bilmiyordu. Ben derse de girdim. Bazı hocalarım kabul etti. Bazıları ‘hukuki yasak var, uygulamak zorundasın’ dedi. Bu durum karşısında hocamız dekanlıktan toplantı talep edeceğini söyledi. Yönetimden derse türbanla girilmeyeceği kararı çıktı. 3 günlük bir özgürlüğün ardından,başörtüsüyle serbestçe girebilmişken, lütfedilen bu hakkın elimden alınması benim için onur kırıcıydı. Düşünsenize insanları sürekli üzerinizde, nasıl giyineceğiniz ne yapacağınızla ilgili takdir hakkı kullanıyor. Bunun üzerine eskisi gibi peruk takmak istemedim. Bir süre sonra başörtüsü üzerine şapka takıp geldim.

Peki sence artık her şey belirgin ve istikrarlı mı? Yoksa kendini hukuki bir tehdit altında hissediyor musun?

Hukuki olarak yine tehdit altındayız. Bu Türkiye’deki hukuk algısından kaynaklanıyor. Anayasa ve kanunlarda bu durumu yasaklayıcı bir hüküm yok, aksine kılık kıyafet özgürlüğü var. Yasak, Anayasa Mahkemesinin “Yürürlükteki kanunlara aykırı olmamak kaydı ile; yükseköğretim kurumlarında kılık ve kıyafet serbesttir.” hükmünü daraltıcı şekilde yaptığı yoruma dayanıyor. Oysa Anayasa Mahkemesinin herhangi bir özgürlüğü daraltıcı yorum yapması da hukuka aykırı bir durum. Uzun yıllar bu yasak laiklik ilkesine dayandırıldı, ancak asıl tam da laiklik ilkesi gereği bu yasak olmamalıydı.

Aslında yasal-anayasal düzenlemelerden çok kafalardaki ötekileştirici algının kalkması önemli.

Öğrencilerin ve hocaların tepkisi nasıldı ?

Bu sene tepki olmadı. Kaldı ki vazgeçmeyi düşünmem. Arkadaşlarıma gelince zaten görüşümü biliyorlardı. Bu duruma karşı olanlar olsa da yine de olumsuz bir tepki veren ya da en azından yüzüme karşı eleştiride bulunan ol-

madı. Bu biraz psikolojik de bir durum. Üniversitede az sayıda türbanlı öğrenci var ve özellikle insanlar sizi tanımadığında çok yabancıymışsınız gibi yaklaşıyorlar. Ancak fiziken sizi tanıdıklarında böyle olmuyor.

Ekleme istediklerin?

-Bu sorun sadece üniversiteye girsinler bari şeklinde çözülemez. Bütünlükçü yaklaşılmalı. Ben hukuk okuyorum, yanımdakiler gibi bu okulu kazandım ve geldim. Ama mezun olunca büyük bir belirsizlik var önümde. Hakim,savcı ve akademisyen olamayacağım. Tek şansım özel büroda çalışmak. Çok adaletsiz, sonra ne olacak? Kamuda hizmet verenler tarafsız olmalı deniyor. Başörtün olması taraf olmak demek değil. Herkesin dini ve siyasi bir görüşü var. Önemli olan bunu yansıtmamak, adil olmak. Kaldı ki başörtüsü meselesinde yıllardır uygulanan bir devlet baskısı var.Yıllar boyu devam eden bir ötekileştirme,dışlama, de-ğıştirmeye çalışma. Dolayısıyla kamusal alanda bize karşı taraflı olduğunu hissetmemiz daha beklenen bir sonuç. Bu psikolojiyle bakarsak başörtülü bir kadın için de başı açık bir hakim in vereceği kararın taraflı olma ihtimali var. Dediğim gibi hizmet alan veren ayrımı yanlış, önemli olan ötekileştirici bir algıyla yaklaşmamak.

“Ataerkil söylem, kadınlar üzerinden iktidar alanı kuruyor”

Üniversiteye başörtüsüyle girilebilmesi kadının özgürleşmesi adına bir adım mı sizce?

Kesinlikle bir adımdır. Belirtmem gereken tek bir şey var: yüzü, kimliği görünecek ve insanlarla iletişim kurabilecek durumda olduğu sürece kişilerin istedikleri şekilde okula gelebilmeleri taraftarıyım. Zaten başörtüsü dışında her tür kıyafet serbestken neden başörtüsü yasak olsun?

Feminist duruşumu ön plana çıkarıyorum ve şöyle diyorum: lütfen insanlar, özellikle de ‘erkek’ söylemi, kadınların giyimi üzerinden kendi iktidar alanlarını kurmayı bıraksınlar. Bunun sadece erkekle değil patriarkal ideolojiyle de ilgisi var tabii, bunu savunan kadınlar da var. O yüzden ‘erkek söylemi’ tabirini, biyolojik cinsiyet olarak erkeğe mal edemeyiz.

‘Türban mevzusunda çarpışan iki totaliter söylem var: çarpık jakobenik modernist söylem ve örtülü bir teokratik söylem.’

Jargon olarak ikili bir durum var ortada: başörtüsü ve türban. Sizce hangi kelimenin kullanıldığı önemli mi?

Bence tüm bunlar, o patriarkal söyle-

min ürettiği yapay laflardır. O zaman orta yerde bir şey bulalım ve eşarp diyelim. Türban mevzusunda çarpışan iki totaliter söylem var: biri çarpık bir jakobenik modernist söylem, diğeri de aleni olmasa da teokratik söylem.

Galatasaray Üniversitesi özelinde, başörtüsüne bakış hangi hassasiyetler üzerinden yürüyor?

Kurumların tarihlerini göz ardı etmemek lazım. Bunu sadece Galatasaray Üniversitesi öğretim üyesi olarak değil, ailemin 4. kuşak Galatasaray lisesi mezunu biri olarak söylüyorum. Türk modernleşmesinde Galatasaray Lisesi’nin bir eğitim kurumu olarak özel bir rolü var. Tabii modernleşmeden ne anladığımız da ayrı bir konu. Türkiye tarihine baktığımızda bu sürecin daha jakoben, daha sert üsluplu ve tek tipleştirici bir modernleşme eksenine kaydığını biliyoruz. Galatasaray kurumu da bundan biraz etkilenmiş olabilir.

Galatasaray her zaman batıya açılan bir pencere olarak görülmüş bir kurum, batıya açılan pencerede de başörtüsüne yer yok. Tarihsel olarak

DOÇ. DR. HÜLYA UĞUR TANRIÖVER
İletişim Fakültesi
Radyo Televizyon Sinema Ana Bilim Dalı Başkanı

baktığımızda da şöyle bir fikir yerleşmemiş: insanlar modernliğin tüm nimetlerinden yararlanırken türban da takabilir ve sakal da bırakabilir..

Ama Galatasaray Üniversitesi özelinde şunu belirtmeliyiz: üniversite dediğimiz kurum, ideal olarak, farklı düşüncelerin çatıştığı bir yerdir, bizim üniversitede de böyle bir durum var. Diğer çoğu üniversitede, iktidar alanları için çeşitli kavgalar dönüyor, o yüzden farklı fikirlerin biraradalığı her zaman mümkün olmuyor. Farklılıkların çatışması her zaman iyidir, dinamizm böyle doğar.

“Derslerden çıkarılma korkusu yaşadım”

Galatasaray Üniversitesi’nden bir türbanlı öğrenci

Kampüse ilk olarak ne zaman başörtüsüyle girdin?

İlk olarak okulun ilk haftasında, 5 Ekim’de başörtülü olarak okula girdim. Geçen yıl, okul içine girilmeye başlandığını duydum ama cesaret edememişim.

Geçen mayıs ayında, okula başörtüsüyle girmekteki çekincen neydi?

O zaman okula girmekte sorun yoktu ama sınıfa girerken hocanın inisiyatifindeydi derse alınıp alınmamak. Bu durumun, hoca ve öğrenci arasında bir soruna dönüşmesini istemedim.

Eğer geçen sene okula ve sınıfa başörtüsüyle girmeye kalkıp engellenseydim benim için yıldırıcı olurdu, hatta okulu bırakmama dahi neden olabilirdi. Rencide edici bir durum sonuçta. Başörtüsünü güvenlikte çıkarıp okula girmek başlı başına zor bir durum psikolojik olarak.

Bu yıl ne değişti senin için?

Bu yıl, okulda birkaç başörtülü arkadaş görürken okulun girişindeki güvenlikte sorun yaşamadıklarını anladım. Diğer üniversitelerde de girenler olduğunu duydum ve ben de başörtülü girmeye karar verdim.

Başörtülü olup da okul içinde takmayan bir arkadaşım tarafından, ‘Nasıl cesaret ettin?’ şeklinde eleştirildim.

Diğer başörtülü öğrencilerle birlikte alınan bir karar değildi öyleyse?
Hayır, Galatasaray Üniversitesi’nde

fazla türbanlı öğrenci yok zaten. Var olan öğrencilerin de hepsini tanımıyorum. Birlikte karar alıp hareket etme gibi bir durumumuz olmadı.

Kamopüse türbanla girmeye başladığın dönemde, okul içinde herhangi bir sorunla karşılaştın mı?

İlk başlarda, sınıf kapısını çalarken hocalar tarafından dersten çıkarılmıyım korkusu yaşadım. Fakat okula türbanla girmeye başladıktan sonra, hocalarla böyle bir sorun yaşamadım. Eleştirilere maruz kalmadım, arkadaşlarım türban taktığımı biliyordu zaten. Sadece, başörtülü olup da okul içinde takmayan bir arkadaşım tarafından, ‘Nasıl cesaret ettin?’ şeklinde eleştirildim.

Sence başörtüsü yaşağı geri gelebilir mi?

Yaşağın geri gelmeyeceğini düşünsem de hala tedirginim. Kendimi tam olarak rahat hissetmiyorum.

YÖK yere göğe polis istiyor

Haber: M. Cihangir Balkır, Nilay Vardar
Fotoğraf Düzenleme: Barış Çelik

Yüksek Öğrenim Kurumu (YÖK) üniversitelere gönderdiği yazıda kampüslerde sivil polise yer tahsis edilmesi isteğini iletti. YÖK Başkanı Prof. Dr. Yusuf Ziya Özcan'ın "Güvensiz ortamda özgür düşünce gelişemez" teziyle savunduğu uygulama üzerine neoliberal üniversite güvenliğini öğrenciler ve Eğitim-Sen ile konuştuk.

"Üniversite söyleminin 'hakikati' güçtür: Üniversite söyleminin esas yalanı, güce dayalı siyasal bir karar niteliğinde olanı, şeylerin özsel durumlarına ilişkin basit bir olguymuş gibi sunarak kendisinin performatif boyutunu reddetmesidir."*

Yüksek Öğrenim Kurumu(YÖK)'nun 24 Ağustos'ta düzenlediği "Özgür ve Güvenli Üniversite" başlıklı toplantıdan; üniversitelerden kampüslerde sivil polise yer tahsis edilmesini, kamera ve parmak izi gibi elektronik tedbirlerin artırılmasını, stant açmanın zorlaştırılmasını, öğrenciler hakkında idari soruşturmanın adli soruşturma sonucu beklemeksizin yapılmasını, hakkında adli ve idari işlem yapılan öğrencilerin durumunun ailelerine bildirilmesini isteyen bir yol haritası çıktı.

Özellikle üzerinde, "üniversitelere sivil polis girecek" diyerek duyurulan bu kararlar "aman evladım, sen olaylara karışma" diyen aile sayısını arttıracığa benzerken, diğer yandan da üniversitelerde şiddet içermeyen bir siyasi mücadelenin yapılamamasının sorumlusunun kim ol-

duğu sorusunu akıllara getirdi.

Hayata geçirilecek yeni uygulamaların etkilerini anlamak için, konuyla doğrudan ilişkili olan öğrencilere danıştık. Genç-Sen'den Ali Tektaş ve Öğrenci Kolektifi'nden Nida Karabağ ile Ali Coşkun sorularımızı cevapladı. Eğitim-Sen'in üniversitelerden sorumlu 6 No'lu Şubesi'nin yöneticisi Yrd. Doç. Dr. İsmet Akça'yla da işin ideolojik ve akademik görüntüsünü konuştuk.

Üniversite'de güvenliğin inşası

Eğitim-Sen İstanbul 6 No'lu Şube Yöneticisi İsmet Akça'ya göre Türkiye'de üniversiteler özgür mekanlar değil, asayiş mantığıyla idare ediliyor. Alınan yeni kararların fiili bir değişiklik yaratmayacağını söyleyen Akça, hukuki zeminde kılıfının

uydurulduğunu ve üniversitelerde polisin artık normalleştirildiğini vurguluyor. Üniversitelerdeki baskı ortamının geçmişine değinirken "AK Parti hükümetleri de süregelen baskıyı devam ettirdi, hatta nitelik olarak arttırıyor" diyen Akça şöyle devam ediyor:

"Bu durumu; AK Parti iktidarının, 'çoğunluk milli iradedir; istediğini yapar' mantığına bağlayabiliriz, ama alışık olmadığımız bir şekilde bunu merkez sağa göre daha sert hayata geçiriyor. Buna bir de geleneğinin geçmiş zamanda gördüğü baskılara karşı rövanş mantığını da ekleyebiliriz.

Örneğin son olarak 21 Ekim'de Yıldız Teknik Üniversitesi'nde türbanlı öğrencilerin üniversitelere girebilmesini protesto eden öğrencilere polis saldırdı. Arkadaşlarla farklı düşünsem de yaptıkları sade-

ce fikirlerini beyan etmekte. Hakaret yoktu, başka bir şey yoktu.”

Üniversite yönetim kadrolarının da mevcut güvensizlik ortamının yaratımında rol oynadığını düşünen Akça, suçu öğrenciye yüklemektense, en ufak olayda polisi içeri alan rektörlüklere sorumluluktan pay verilmesi gerektiğini savunuyor. Marmara Üniversitesini Rektörü Prof. Dr. Zafer Gül'ün “ideolojik saplantıları tasfiye edeceğiz” sözüne de değinen Akça şunları söylüyor:

“Polisin müdahaleleri tarafgir. Açık ko-

nuşalım bunun mağduru solda olan öğrenciler. İslamcı, ülkücü, milliyetçi sağ; arkasında polis gücü bulunduğu saldı- rıyor. İşin içinde polis olmasa daha az gerginlik olur.”

Neoliberal üniversite güvenliği

90'larda harçlarla başlayan süreçle üniversitelerin piyasallaştığını vurgulayan Akça, evrensel çapta üniversitelerden beklentilerin

değiştirildiğini de ekliyor:

“Ben bu durumu neoliberal üniversite güvenliği diye tarif ediyorum. Mevcut yapıyı dünya çapında görmek mümkün, üniversiteler piyasallaştırılıyor. Bilimsel üretime karışıyorlar, üniversitelere ‘para kazanacak iş yapın’ diyorlar. Öğrenci görüşünü dile getiremezken üniversitelerin her yeri reklamlarla doluyor. İşte bu ‘Üniversite A.Ş.’ dediğimiz şey.”

YRD. DOÇ. DR. İSMET AKÇA

Öğrenciler “muhalefete devam” diyor

Öğrenci Kolektifleri'nden Nida Karabağ ile Ali Coşkun'a ve Genç-Sen üyesi Ali Tektaş'a

- ▶ Üniversitelerde hali hazırda sivil polisle muhattap olup olmadıklarını
- ▶ YÖK'ün yeni uygulama sizce neyi amaçladığını
- ▶ Üniversitede muhalif öğrencilerin karşılaştığı mevcut durumları
- ▶ Uygulamalara karşı tepkilerini sorduk.

“Sivil polis meşrulaştırılıyor”

Neredeyse bütün üniversitelerde sivil polis uygulaması bulunuyor, özellikle Anadolu üniversitelerinde daha yoğun. İstanbul Üniversitesi'nin tarihi giriş kapısında özel güvenlik kulübesinin yanında sivil polisler tahsis edilmiş oda mevcut.

Sivil polisleri dile getirmelerinin nedeni bunu meşrulaştırma gayesidir. Bir zorunluluk ve güvenlik gerekçesi kisvesi altında muhalif düşünen her öğrenciyi fişlemenin önünü açmaktan başka bir şey değildir. AK Parti bu uygulamayla üniversiteler için güvenilir ve demokratik bir üniversite değil kendisi için güvenilir bir üniversite modeli yaratmaya çalışıyor.

Eyleme katılan öğrencilerin evlerini arama polisin sık başvurduğu bir yöntem. Polis aileleri arayarak çocuğunuz terör örgütüyle ilişki içinde elimizde videoları var diyerek korkutuyor. Bir aile bu telefon üzerine Emniyet Müdürlüğü'ne gidip videoyu görmek istediğinde polis video şu an elimizde değil ama istediğimiz an Rektörlük'ten temin ederiz diyor. Bunun dışında en ufak stand dahi polisin tahammülü yok. Hacettepe Üniversitesi'nde stand açan öğrencilere özel güvenlik birimleri saldırmış, masaları kırılmış.

Öğrenci Kolektifleri olarak bu duruma boyun eğmeyeceğiz. Tüm bu uygulamalara karşı demokratik ve özgür bir üniversite için mücadele edeceğiz. Önemseydiğimiz bir örnek 6 Kasım'daki Ankara eylemidir. İlericilik ve aydınlıktan yana üniversiteler olarak

“üniversitelerimizi AKP'ye teslim etmeyeceğiz” diyerek gösterdik.

“Çalışma yöntemleri ajanlaştırma”

Tüm üniversitelerde sivil polislerin olduğu bir gerçek. Öğrenci etkinliklerine, eylemlerine katılan tüm öğrenciler bunu bilirler. Rektörler başta olmak üzere üniversite yönetimlerinin tüm kademeleri de bu uygulamadan haberdar.

Tartışılan yeni öneri ile hali hazırda var olan düzenleme yasal kılıfına uydurulmaya çalışılıyor diye düşünüyoruz. Öğrencilerin veya akademisyenlerin zaman zaman ayyuka çıkan bu uygulamayı teşhir etmelerinden rahatsız oldukları belli. Şimdi karşımıza yetki belgesi ile çıkmak istiyorlar. Sivil polisler herkesi denetlerler, sendika, siyasi oluşumlar gibi kurumlarda faaliyet yürüten öğrencilerle ilgili bilgi ağı oluştururlar. Ajanlaştırma faaliyeti de en çok yürüttükleri çalışmalardır. Paraya ihtiyacı olan öğrencilere özellikle tespit ederek arkadaşları hakkında kendilerine bilgi getirilmesini isterler. Karşılığında para ve ders geçme garantisi vaat edilir.

Her an ailenizi kimliği belirsiz kişiler arayarak sizin hakkınızda oluşturulan kanaatler aktarılabilir. Bunlar genellikle aynıdır. Yasa dışı örgütlerle temas kurmak, bölücü gruplara katılmak vs. Gösterilen gerekçeler de herkese açık olarak yapılan eylem ve etkinliklerdir. Zaman zaman yazılı olarak ailelere ulaşılır. Bazen gerekçe Tekel işçilerine destek vermek için yapılan eylemlerdir bazen de okul içinde açılan masalardır. Bazen de çekilen ideolojik halaylardır.

Baskılara karşı durmak sendikamızın her zaman gündemidir. Özgür üniversiteler yaratmak ve demokrasinin hakim olduğu bir üniversite işleyişi oturtmak bizim görevimizdir. O yüzden hukuksuz uygulamalarla karşılaşan tüm öğrencilere hukuki destek veriyoruz. Açığa çıkan tüm baskıcı uygulamalara karşı sokaklarda eylemler düzenliyoruz.

Tophane kaynamaya devam ediyor

Tophane'deki galeri açılışında gerçekleştirilen saldırı sonrasında medyayı eleştirel bir gözle taradığımızda merakımızın dinmesi mümkün değildi. Tophane halkı barbar olamazdı, sanatçılar işgalci olamazdı. Tophane'de gerçekte ne olduğuna dair Detay'dan izlenimler...

*Derleyen: Gözde Kazaz, Nilay Vardar,
M. Cihangir Balkır, Çiğdem Toparlak,
Burcu Aydındağ*

21 Eylül 2010 akşamı, Tophane'de altıncısı gerçekleşen 'Art-walks' isimli, sanat galerilerinin açılışı etkinliğine gelenlere bir grup saldırdı. Saldırının ardından medyada çıkan haberlere baktığımızda, olayı şiddeti mazur göstermeden irdeleyen ve uzlaşıcı odaklı haber bulmakta zorlandık. Birbirinden çok uzakta duran fazlaca yorum okuduk. Yapılan saldırı avamın sanata yaptığı barbarca bir saldırı da olabilirdi bir sınıf kavgası da; diğer taraftan söz konusu galerilerdekiler mutenalaştırma heveslisi işgalciler de olabilirdi. Sanatçı zengin semtlerden kurtarmak isteyen reformist sanatçılar da...

İletişim Fakültesi'nin 'Alternatif Medya ve Hal Haberciliği' dersinde Tophane saldırılarını tartışınca, sınıftaki kimsenin olayın nedenleri üzerine tam olarak fikir sahibi olmadığını gözlemledik. Hocamız Prof. Dr. Yasemin İnceoğlu'nun önerisiyle 'Tophane Olayı'nı ilk ağızdan dinlemek için sınıf olarak mahalleye gitmeye karar verdik. Amacımız olayın taraflarından galeri işletmecileri ve mahalleliyle konuşmaktı.

Rodeo, Outlet ve Pi Artworks Galerileri'ni ziyaret ettik. Mahalledeki emlak fiyatlarını öğrenmek için bir emlakçıya uğradık. Siirt Hazenliler Derneği'nde oturup muhabbet ettik. Tophane Haber web sitesinde gazetecilik yapan Eyüp Güzel'le söyleştik. Umarız naklettiklerimiz "Tophane halkını sevelim, oradaki galerileri sayalım"dan öteye gider ve Tophane gezimizde gözlemlediğimiz farklı kaygıları yansıtır.

İletişimciler habere çıkıyor...

Mahalleli tepkili

10 yılda ev fiyatları 20 katına çıktı

Tophane sokaklarındaki ilk durağımız, mahallede yaşanan 'soylulaştırma'nın gayrimenkul neticesini öğrenmek için girdiğimiz bir emlak ofisi. İsmi vermek istemeyen emlakçı, ev satışlarında artış olduğunu, tapusu olanın evini satıp gittiğini söylüyor. 10 sene evvel mahalleden 100 bin liraya ev alınabilirken şimdi fiyatlar iki milyon liraya kadar yükselmiş.

Elakçıya, "Bu saldırı mahallenin hislerine tercüman mı oldu, yoksa küçük bir grubun işi miydi?" diye soruyoruz: "Mahallenin herhangi bir tedirginliği yok. Zaten olayın içindeki saldırganların da burada bir dikili ağacı yok, onlar yönlendiriliyor" cevabını veriyor emlakçı. O'na göre bu yaşananlar, mahallede bir grubun Tophane'nin gelişmesini istememesinden kaynaklanıyor. Emlakçı, söz konusu gruplar konusunda mahalledeki cemaat etkisine vurgu yapıyor. Mahallede yaptığımız görüşmelerden çıkardığımız kadarıyla, Tophane'de 10 sene öncesine kadar cemaatlerin etkisi ön plandaymış. Şimdilerdeyse mahallelinin dayanışması daha çok, Siirtliler Derneği, Bitlisli Derneği gibi hemşerilik bağı üzerine kurulmuş derneklerle sağlanıyor.

"Tophane böyle şeyleri kaldırmaz"

Civarda dolaşırken birçok kişiden duyduğumuz bir iddia vardı: olay gecesi saldırının fitilini ateşleyen hareket, kalabalıktan yol isteyen türbanlı bir kadına "2010 yılında şu kıyafete bak" diyerek sözlü tacizde bulunulması. Emlakçı bunun gerçeği yansıtmadığını söylüyor. Peki işin gerçeği neydi? Sorumuza yanıtı kısa ve net: Alkol. Medyanın olaya yaklaşımı hakkında ne düşündüğünü soruyoruz: Emlakçı olayı medyanın da, Tophane Haber'in yazarı Eyüp Güzel'in de, hükümetin de çarpıtığı görüşünde.

Olayların, galerilerde alkol kullanılması yüzünden çıktığı görüşüne, amatör futbol kulübü 'Tophane Tayfun'un teknik direktörü Ergün Vural da katılıyor. Vural mahallenin genelde mutasıp olduğunu belirterek ekliyor: "Birdenbire sokakta ellerinde içkili adamlar türedi. Bu insanlar daha önce de ikaz edildiler. Tophane böyle şeyleri kaldırmaz."

Mahalleli belediyeye kızgın

Futbol kulübünden, mahalle nüfusunun %45'ini oluşturan Siirtlilerin kahvesine doğru yol alıyoruz. Çaylar ikram ediliyor. Sohbeta katılan hemen herkesin asıl şikayetçi olduğu durum yerel yönetimin tavrı. Beyoğlu Belediye Başkanı Ahmet Misbah Demircan'ın oylarının çoğunu Tophane'den toplamasına rağmen, olaylar sonrasında Tophanelinin arkasında durmamasından yakınıyorlar. Peki AKP'li belediye başkanının yanlış buldukları uygulamaları bir dahaki yerel seçimlerde oylarını etkileyecek mi? Görünen o ki evet. Partiye değil kişiye oy verdiklerini belirtiyor Tophane kahvesindekiler.

Mahalleli, saldırının referandumun hemen arkasından yaşanmasından dolayı durumun çarpıtıldığı görüşünde. Tophaneliler olayın organize olmadığını, sıcak gündeme denk geldiğini düşünüyor. Zaten saldırganların Tophaneli olduğu konusunda kimsenin şüphesi yok: 'Buraya yabancı asla giremez.' Kahvedekilerin bazıları da, bu olayın medya tarafından muhafazakarlık - özgürlük ikilemine indirildiğini düşünüyor. Tophaneliler, özellikle Bedri Baykam'ın saldırıyı Sivas Madımak Olayları'na benzetmesine tepkili.

Tophaneliler cephesinden galeriler

Peki galerilerle ilgili ne düşünüyorlar? Kahvedekilerden biri, sanata karşı olmadıklarını, fakat galericilerin şimdiye kadar kendilerini davet etmek için bir şey yapmadığını söylüyor. Mahallede galerilerin açılmasından memnun olan mahalle sakini, "Ben istemez miyim galeri dolsun buraları" dedikten sonra ekliyor: "Ama sen içki alemine çevirirsen olmaz." Kahvedekilerden biri yaşanan olaylarla ilgili şöyle bir benzetme yapıyor: "Bu olay siz plajda eğlenirken sırf sizi tahrik etmek için 20-25 başı kapalı kadının gelip 'utanmıyor musunuz bu kıyafetle oturmaya?' demesine benzer."

Esnaf, sanat galerileriyle aralarında sorun olmadığını söylese de, Galataport ihalesinden dolayı galerilerin civardaki her yeri almak istediğini düşünüyor. Şimdilik mahallelinin bu 'değişime' direndiği malum, fakat birkaç yıl sonra ne olacağını kestirmek zor.

Siirtliler Derneği önünde bir Tophaneliyle sohbet

Mahalle halkının yaklaşık %30'unu oluşturan Bitlisli kahvesi

Emlakçılar, Tophane'yi binaların emlak değerlerine göre 18 parçaya bölmüş.

“Şiddeti kınıyoruz ama.. demek şiddeti meşrulaştırır”

Tophane'deki olayların taraflarından biri olan galeri sahipleri geçen sürenin ardından konu üzerine konuşmakta oldukça isteksizler. Nedeni ise medyada konunun oldukça çarpıtılması ve söylediklerinin farklı yansıtılması. Outlet Galerisi'nin bir çalışanına göre, basın olayın gündeme taşınmasıyla ilgili pozitif bir rol oynarken, ilerleyen süreçte şiddetin meşrulaştırılmasına katkı sağladı. Adının yazılmasını istemeyen çalışan olay hakkındaki kimi yazıların rahatsız edici olduğunu söylüyor ve ekliyor: “Basında 'Evet şiddeti kınıyoruz ama...' şeklinde cümleler kullanılıyor. O 'ama'dan sonra gelecek şey çok önemli. Tophane saldırılarından sonra biz bu 'ama'nın genelde şiddeti meşrulaştırır bir şey olduğunu gördük.”

“Mahalleli de biz de kullanıyoruz”

Olayların ardından, medyada yer alan haberlerin bir kısmı, civardaki 'mutenalaşma' sürecinde galerileri suçlu buluyordu. Galeri işletmecilerinden bazıları, soylulaşma sürecinin bilinçli olarak yapılmadığını, galerilerin ve yabancı küratörlerin bölgeye gelmesiyle oluşan doğal bir süreç olduğunu kanısındalar. Söz konusu soylulaştırma suçlamaların ise onlara göre yapılan şiddeti meşrulaştıran bir tarafı var. Outlet çalışanına göre Tophane'deki mutenalaşma, Galataport süreciyle başlayan bir olay. Galerilerin bu süreci hızlandırıcı etkisi olduğunu yadsımıyor. Fakat asıl durumu sorun haline getiren yerel yönetimlerin beceriksizce politikaları olduğunu belirtiyor: “Aslında hem mahalleli, hem de biz kullanmış oluyoruz.”

Tophane: Hem merkezi, hem hesaplı

Galeri sahiplerinin mekan olarak Tophane'yi seçmesinin en büyük nedeni bu semtteki kiraların diğer dükkan açılabilir semtlerden çok daha ucuz olması. Tophane'de galeri kiraları en fazla 2 bin lirayken, Nişantaşı'nda en az 4 bin lira. Yani 'Güncel sanatın fiyatı oldukça fazla'. Tophane'nin seçilmesinin diğer bir önemli nedeni ise konumu. Pi Artworks'ün sahibi Yeşim Turanlı'nın galerisi daha önce Ortaköy'deymiş. Fakat Tophane'ye taşınmayı uygun bulmuş: “İstiklal Caddesi'ndeki Mısır Apartmanı sanat dünyası için önemli bir yer olmuştu. Boğazkesen Caddesi ise İstanbul Modern'den başlayıp Mısır Apartmanı'na doğru uzanan hattın tam ortasında. Üstelik buradaki kiralar diğer yerlerden oldukça uygun”

Galeri sahiplerinin bazıları Tophane halkının, hitap ettikleri sanatsever kitleden

çok farklı olduğunun başından beri farkında olduklarını belirtiyor. Saldırıda da alkolden ziyade sergilenen eserlerin etkili olduğunu düşünüyorlar. Diğer taraftan mahalle halkıyla kişisel olarak sağlık-

lı bir iletişimleri olduğu kanısındalar. İsmi vermek istemeyen bir galerici şimdiye kadar mahalle halkının günlük işlerinde kendisine oldukça yardımcı olduğunu, çalışmaya başladığı Haziran ayından

Pi Artworks Sanat Galerisi

Outlet Sanat Galerisi

Rodeo Sanat Galerisi

“Ailevi değerlerimize zarar gelmesin”

EYÜP GÜZEL
Tophane Haber Merkezi

Tophane’de kimler oturuyor ?

Mahallede Siirt, Bitlis, Erzincan ve Rize’den gelenler ve romanlar var. Benim ailem 130 yıldır burada yaşıyor. Tophane’de Anadolu kültürü hakim.

Galericilerle mahallelinin arası nasıl ?

Galericilerle sıkıntımız yok genel olarak. Orada ne yapıldığıyla ilgilenmiyoruz da. Türk-İslam sanatı olsa ilgimi çekerdi. Açılışla ilgili sorunumuz dışarıda duran insanlar yüzünden yolun araç ve yaya trafiğine kapanması. İçkiyle de semt insanının problemi yok. Ama mahallemizden görmüyoruz bu insanları. Bugüne kadar semt insanına 2. sınıf insan mua-

melesi yaptılar. Tüm galericileri aynı kefiye koymak da yanlış.

Tophaneli genel olarak neyden şikayetçi ?

4 yıllık bir süreç bu yaşananlar. Bölge insanının inancını tahrik ediyorlar. Gece yarısı apartman içinde, sokaklara taşan müzik sesleri var. İç çamaşırıyla pencereye çıkmak özgürlük değildir. Ayrıca okulların ve camilerin yanında içki restoranları açılmaya başladı, bundan da rahatsızız. İçki içilsin ama okul yanında içilmesi farklı. Ramazan davulcusunun üzerine içki atıyorlar evden mesele. Özellikle, mahallede açılan hostel-lerden şikayetçiyiz. Dernekler belediyeye mahalledeki bu hostellere ruhsat verilmemesi hakkında bir dilekçe vermişti. Kumbaracı 50’de, fahişe rolündeki melek oyununda da dilekçe vermiştik. Kimse dikkate almadı. Belediye başkanı tüm bu süreçte ikiyüzlü bir tavır takınıyor.

Tophane’nin değerlenmesinden muzdarip misiniz ?

Ben ev sahibi olduğum için mülkümün değerinin artması işime gelir. Tamam burası değerlendirilsin ama ailevi değerlerimize de zarar gelmesin. Mahallenin yazılı olmayan kültürüne saygı göstermezsen saygı görmezsin.

Medya sizce bu olayı nasıl gördü, siz kendinizi ifade edebildiniz mi ?

Bence olayın sonrasında Tophaneli derdini iyi anlattı, fakat tüm medya mecraları bunu aktarmadı. İlk gün çıkan yayınlarda galeriye içki baskını olarak verildi genelde. Referandumun ertesine gelen bir olay olduğu için, bunun muhafazakarlık üzerinden verileceğini tahmin ediyordum.

Peki bundan sonra ne olacak ?

Karşılıklı samimiyet konusunda kuşku devam ederse olaylar da devam edecektir. Olaylar sonrasında, sözleşmesi bitince mahalleden ayrılmayı düşünen galericiler ve hosteller var. Yaşananlar bu açıdan işe yaradı. Tophaneliye de, yeni gelenlere de belediyeye de ayar çekildi.

Outlet’ten Tophane görünüşü

beri galerinin kepengini bir kere bile yalnız indirmediğini vurguluyor. “Alçakgönüllü olmak lazım. Bu çevrede yeni birisi olarak pek çok şeyin bana düştüğünün farkındayım.” diye ekliyor.

“Bizi istemeselerdi daha önce böyle olaylar yaşardık”

Bir kısım galerici eylemin planlı olduğunu düşünüyor. Saldırganların tamamının Tophaneli olduğundan ise kuşkulular. Öte yandan mahallelinin haberi olmadan salt yabancı bir grubun böylesine bir saldırıyı gerçekleştiremeyeceğinin de farkındalar. Daha önceden tehditler aldıklarını fakat bunları saldırıyla bağdaştırmanın yanlış olacağını söylüyorlar. Pi Artworks’ten Ye-

şim Turanlı: “Üç sezondur buradayız. Bizi istemeselerdi daha birinci senede böyle olaylar yaşardık.”

Galeri sahipleri medyada olayın şiddet boyutunun es geçilmesinden şikayetçiler. “Televizyon programlarında, konuyla ilgili olmayanların da konuştuğunu gördük. Belki bizim de bu süreçte, 2 sene boyunca, yanlışlarımız olabilir. Ama hiç bir şey, hiç bir yanlış bu şiddeti meşrulaştıramaz. İnsanların suratlarına biber gazı yemelerini, camların kırılarak insanların galerilerin içine hapsedilmesini meşru kılamaz.” diyor Outlet’te çalışan kişi. Saldırıdan sonra Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay, Beyoğlu Belediye Başkanı Ahmet Misbah Demircan ve İstanbul Valisi Hü-

seyin Avni Mutlu, semti ziyaret edip “Birlikte yaşama” mesajları verdiler. Galerilerin büyük bölümü olaydan sonra savcılığa dilekçe verdi. Bununla ilgili hukuki süreç devam ediyor.

21 Eylül akşamından bir hafta sonra, galericiler, saldırı nedeniyle gerçekleştiremedikleri sergi açılışlarını yaptılar. Şu anda gerginlik yatışmış gibi gözüküyor. Fakat, uzun vadede mutlak bir barış ortamının sağlandığı söylemek şimdilik zor. Tophane’de geçirdiğimiz bir gün sonunda vardığımız kanı, yerel yönetime büyük bir sorumluluk düştüğü. 5 yıldır, Tophane’de arttığı söylenen gerginliğin yerini barış ortamına bırakması için yerel yönetimin elini taşın altına koyması gerekiyor.

*İşaret alfabesiyle "söz uçar işaret kalır"

Ülkemizde işitme engellilerin sorunlarını devlet pek işitmiyor. Türkiye İşitme Engelliler Milli Federasyonu Genel Sekreteri, "işitme engellilerin ablası" Halise Deler, işitme engelli çocukların eğitim sorununu şöyle anlatıyor: "İşitme engellilere eğitim, işaret dili bilmeyen öğretmenler tarafından veriliyor, işitme engelliler okulunda okuyan çocuklarımız bu sistemde göz göre göre harcanıyor."

*Haber: Barış Çelik, Bengi Ceren Özkoca
Fotoğraflar: Barış Çelik, Metin Abut*

Bazı insanların sorunların pek büyüdüğü ülkemizde bazı insanların sorunları nedense hiç duyulmaz. İşitme engellilerin sorunları da böyle pek işitilmeyenlerden. Devletin fazla eğilmediği, hatta "işaret dili"nin bile sistemleştirilmediğini işitme engellilerin ablası Halise Deler'den öğrendik.

Halise Deler, İşitme Engelliler Milli Federasyonu'nun genel sekreteri. Babası, 3 ablası ve 2 erkek kardeşi de işitme engelli ve konuşamıyorlar. 1991 yılından beri aktif olarak işitme engelliler için, işaret dili eğitmenliği yapan Deler, devletin ve Türk Dil Kurumu'nun işaret dili için gerekli çalışmaları yapmadığını belirtiyor.

Türkiye'de işitme engellilere kim el uzatıyor?

Ailesinde işitme engelli olan, konuşabilen kişilere büyük görev düşüyor. Çünkü devlet bu konuda hiçbir çalışma yapmamış, ne işaret dili üzerine bir çalışma yapmış, ne eğitmenler ve tercümanlar üzerinde bir sistem oluşturmuş; böyle bir şeyden haberdar değil gibi davranıyor. İşitme engelliler okulları açılmış fakat normal öğretmenler bu okullarda eğitmenlik yapıyor. Bu öğretmenler ilk kez bu okullarda işitme engellilerle karşılaşıyorlar ve işaret diliyle eğitim değil sözel eğitim vermeye çalışıyorlar. Bu okullarda düzgün bir eğitim almaları mümkün değil.

İşitme engelliler okullarının durumu

İşitme engeline erken teşhisin önemi nedir?

Doğuştan işitme engellilerde erken teşhis sonrası işitme cihazı kullanılabilir. Bu cihazla beraber eğitim aldıklarında konuşmayı da güzel bir şekilde öğrenebiliyorlar. Erken teşhis için de yeni doğanlara işitme testinin hastanelerde yaygınlaştırılması gerekiyor. Biz de bu konuda aileleri bilinçlendirmeye çalışıyoruz.

İşitme Engelliler Milli Federasyonu Genel Sekreteri Halise Deler ve Asistan Yeliz Kubilay

İşitme engelliler Türkçe öğrenmede zorluk çekiyor mu?

İşitme engellilere eğitim işaret dili bilmeyen hocalar tarafından veriliyor. İşitme engelli çocuklar okuduklarını tam olarak anlayamıyorlar, dolayısıyla yazılı ifadede de zorlanıyorlar. Okuduklarını işaret diliyle tekrar onlara anlatınca kafalarında oturabiliyorlar. İşitme engellilere eğitim hem sözel olarak hem de işaret diliyle verilmeli. Eğer bu gerçekleşirse ülkemizde işitme engelli doktorlar da olur, öğretim üyeleri de... Türkiye'de işitme engelliler okulunda okuyan çocuklarımız bu sistemde göre göre harcanıyor.

Federasyonunuz işaret dilini ve eğitimi geliştirmek için ne gibi çalışmalar yapıyor?

Federasyonumuz bu konuda 1960 yılından beri aktif olarak çalışan, eğitim konusunda projeler üretip devlete sunan bir kurumdur. Bu projeler maalesef yeterli desteği görmüyor. Türk işaret dili resmi dil olarak ancak 2005'de, Özürlüler Kanunu'nun çıkmasının ardından ka-

bul edildi. O zamana kadar sunduğumuz öneriler dikkate alınmadı. İşaret dilinin resmi dil olarak kabul edilmesinin ardından Türk Dil Kurumu'na hükümet tarafından yetki ve bütçe verildi. İşaret dilini araştırmaları, geliştirmeleri ve gramerini oluşturmaları için ancak Türk Dil Kurumu gerekli çalışmaları yapmıyor. Türkiye'de Ankara, İzmir, İstanbul ve Bursa'daki işaret dili oldukça iyi seviyede, ortak bir dil oturtulmuş vaziyette. Ama mesela Diyarbakır'daki işitme engelli daha farklı işaretler kullanıyor. Biz ortak bir işaret dili oluşturup, Türkiye genelindeki işitme engellilerin birbirini anlamasını hedefliyoruz.

Devletten gelmeyen ilgi

Devlet desteğinin yeterli olmadığını söyletiniz. Halkın ilgisi nasıl bu konuya?

Bu noktada devletten gelmeyen ilginin halktan gelmesi bizi çok mutlu ediyor, örneğin işaret dili kurslarımıza olan ilgi ve talep çok fazla, bu durumdan çok hoşnutuz. Bu yoğunluk son iki yıldır böyle devam ediyor, ondan önce bu ilgi yok-

tu çünkü işitme engellilerin durumu toplumumuz tarafından bilinmiyordu, buna üniversiteler de dâhil. Mesela Boğaziçi Üniversitesi'nde Türk İşaret Dili seçmeli ders olarak gösteriliyor. Bunun daha da artmasını, başka üniversitelerde de olmasını istiyoruz.

İşitme engelli vatandaşlar kamu kurumlarında nasıl sorunlarla karşılaşılıyorlar?

Maalesef kamu hizmetlerinde mevcut işleyiş pek iç açıcı değil. Adliyelerde, hastanelerde, karakollarda, tüm kamu kuruluşlarında işaret dili tercümanlarının olması gerekiyor. Mesela benim babam işitme engelli, ben olma-dığım zaman derdini anlatamıyor. Bu yüzden vatandaşlık hakkı olan devlet hizmetlerinden yararlanamıyor.

Bu hizmeti veren ülkeler var mı?

Tabii var. Örneğin Avrupa'daki pek çok ülke bizden çok ileride. Acil durumda müdahale eden personel vatandaşın işitme engelli olduğunu anlıyor ve hemen tercüman çağırıyor. Bizde böyle bir sistem oluşturulmadı.

Sayılarla işitme engelliler

- Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre, dünyada 600 milyon işitme engelli birey var.
- Türkiye'de her yıl dünyaya gelen 1 milyon 300 bin bebeğin 2 bini işitme kaybı ile doğuyor
- Ülkemizdeki sağlık sistemi işitme engellileri erken tanısını sağlamada ve ilk 6 ay içinde cihazlamada yetersiz kalıyor. Ül-

kemizde ortalama tanı ve cihazlama süresi 24 ayı geçiyor.

- Yapılan bir araştırmaya göre, ülkemizde 0-19 yaşları arasında 63.173 işitme kayıplı çocuk bulunuyor. Bunların yaklaşık 47.000'inin iki taraflı orta, ileri veya çok ileri kayıplı olduğu tahmin ediliyor.
- M. Eğitim Bakanlığı'nın 1998 Bütçe raporuna göre sadece 7.000 işitme engelli okula gidebiliyor. 2003-2004 döneminde de bu sayı, ana okulu dahil, 7.033 olarak açıklandı.
- İşitme engellilerin yaklaşık olarak sadece % 15'i okula gidiyor.

5378 sayılı Özürlüler Kanunu

MADDE 13.- Özürlülerin yeteneklerine göre mesleğini seçme ve bu alanda eğitim alma hakkı kısıtlanamaz. Özürlülerin yetenekleri doğrultusunda yapabilecekleri bir işte eğitilmesi, meslek kazandırılması, verimli kılınarak ekonomik ve sosyal refahının sağlanması amacıyla meslekî rehabilitasyon hizmetlerinden yararlanmasının sağlanması esastır.

MADDE 15.- Hiçbir gerekçeyle özürlülerin eğitim alması engellenemez. Özürlü çocuklara, gençlere ve yetişkinlere, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, bütünleştirilmiş ortamlarda ve özürlü olmayanlarla eşit eğitim imkânı sağlanır.

Özürlü üniversite öğrencilerinin öğrenim hayatlarını kolaylaştırabilmek için Yükseköğretim Kurulu bünyesinde araç-gereç temini, özel ders materyallerinin hazırlanması, özürlülere uygun eğitim, araştırma ve barındırma ortamlarının hazırlanmasının temini gibi konularda çalışma yapmak üzere Özürlüler Danışma ve Koordinasyon Merkezi kurulur.

Özürlülerin, her türlü eğitim ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamak üzere kabartma, sesli, elektronik kitap; alt yazılı film ve benzeri materyal üretilmesini teminen gerekli işlemler, Millî Eğitim Bakanlığı ve Kültür ve Turizm Bakanlığınca müştereken yürütülür.

Türkiye İşitme Engelliler Milli Federasyonu internet sitesi:

<http://www.turkdeaf.org>

Boğaziçi Üniversitesi Türk İşaret Dili kaynak sitesi:

<http://www.cmpe.boun.edu.tr/tid/>

Koç Üniversitesi Türk İşaret Dili kaynak sitesi:

<http://turkisaretdili.ku.edu.tr/>

İşitme engeli nedir?

İşitme engeli; işitme kaybının getirmiş olduğu iletişim sorunlarının oluşturduğu bir engel durumudur. İşitmesinin tamamını ya da bir kısmını kaybetmiş kişileri işitme kayıplı olarak tanımlayabiliriz. Doğuştan ya da sonradan olması, sözel dili öğrenmeden önce veya öğrendikten sonra olması gibi etmenler işitme kayıplı bireyin sözel dili kazanımında önemli bir etken olmaktadır.

DETAJ HABERLER

İlginç buluşlar, şaşırtan hayatlar, hayatın içinden kesitler kısacası hayatın kendisi... Haber ajanslarından geçen bir sürü haber çoğu zaman kulağımıza bile gelmiyor. Bu sayıda da sizlere bu kenar-köşe haberlerden ilginç olanları derledik. Kendi gündemimizi "detay"larda arıyor, dünyanın farklı yerlerinden farklı gerçeklere de göz atıyoruz.

Derleme: Nesrin Uysal - Mehmet Akın

Dövme adam "göz boyadı"!

Amerika'nın Oregon eyaletinde yaşayan Matt Gone'un vücudunun yüzde 98'i dövmelele kaplıydı, ama bu onu tatmin etmedi ve geçtiğimiz günlerde gözlerine de mürekkep enjekte ederek gözlerini boyadı. "İnsan dama tahtası" olarak tanınan Gona, gözüne işlemi kendisi yaptı ve gözlerinin birini yeşile, birini maviye boyadı. Mutantlara ilgisi olduğu için böyle yaptığını belirten Gona, "Tehlikeli bir şey, ama dövme konusunda bilgiliyim, bu yüzden bu riski aldım" diye konuştu. Dili dâhil tüm vücudunda dövmelele olan bu çilgin adam, bugüne kadar dövmelele için yaklaşık 90 bin lira harcamış.

'Kara gün' dostu

Kış aylarının en vazgeçilmezlerinden olan şemsiye artık bize boşuna yük olmayacak. Nasıl mı? Bir Amerikan firması olan 'Ambient', hava durumu bilgisi veren akıllı bir şemsiye üretti. Şemsiyeyi sapındaki lamba sayesinde dışarı çıkmadan önce yanımıza alıp almamız gerektiğini bileceğiz.

Kavanozda karpuz

Rize'nin Pazar ilçesinde yaşayan ve ÇAYKUR'a ait bir fabrikada işletme şefi olarak çalışan 61 yaşındaki ziraat teknikeri Veysel Hatırnaz, kavanozda karpuz yetiştirdi. Amatörce sebze meyve yetiştiriciliği yapan Hatırnaz; ceviz büyüklüğündeki karpuz fidesini cam kavanoza yerleştirip büyümesini bekledi. Uzun süre sağlam ve yeşil kalabilmesi için de kavanoza sulandırılmış bakkır, sülfat ve kireç karışımı ilave etti ve kavanozun kapağını kapattı. Karpuz uzun sürede yetişen bir meyve olduğu için büyük emek sarf ettiğini söyleyen Hatırnaz böyle bir olayı gerçekleştirdiği için mutlu olduğunu söyledi.

"Falcı ahtapot" öldü

Güney Afrika'da düzenlenen 2010 Dünya Kupası'nda maç sonuçlarının tahminleriyle turnuva boyunca 1' 336 kazandıran ve ünlünen Paul isimli ahtapotun öldüğü açıklandı. Paul çok yakında yakılacak ve külleri ziyarete açılacak. Ünlü ahtapot, kupada 8 maçı doğru tahmin etti ve "falcı ahtapot" olarak anılmaya başladı. Paul, Oberhausen kentinde kaldığı "Sea Life" akvaryumundan da temmuz ayında emekliye ayrılmıştı.

Buzağıya ilginç bir süt anne

Hindistan'ın Kilchu köyünde bir kadın, annesi ölmüş bir buzağıyı emziriyor. Buzağı üç aylıkken annesini kaybetmiş ve Chouthi Bai buna dayanamayaarak onu emzirmeye başlamış. Buzağıyı günde 3-4 defa emziren Bai, bir bebeğin neye ihtiyacı varsa ona da onları sağlamak gerektiğini söylüyor. Yakında normal besinleri de buzağıya yedirmeye başlayacak. 46 yaşındaki Bai'yi annesi zannederek arkasından hiç ayrılmıyor. Hindulara göre inekler kutsal sayıldığı için Bai "Onu büyütürsem tanrılar memnun olacaktır." diyor.

Japonlardan ilginç bir deney

Bir Japon roketi 300 metre uzunluğundaki metal bir kurdelayı teorilerini kanıtlamak için uzaya bıraktı. Geleneksel uzay araçları yörüngede manevra yapmak için yakıt harcamak zorunda kalıyordu. Bu da maliyeti daha da artırıyordu. Test edilen teori ise yakıt yerine uzun bir parça metali kullanarak bunun bir yelken görevi görmesini sağlamak. Öne sürdükleri bu teorinin doğruluğu da uzaya bıraktıkları bu kurdela ile test ediyorlar. 2.5 cm genişliğindeki bu kurdela uzaydaki elektronları süpürerek topluyor ve bir akım oluşturuyor. Henüz başarısı ölçülme de çalışmaların 2013-2014 yılına kadar olgunlaşması bekleniyor.

